

Ivo T. Budil, *Mýtus, jazyk a kulturní antropologie*, Praha 1999, 182 s.

Pravidlo, že název dělá knihu, platí pro publikaci Ivo T. Budila dvojnásob, neboť název *Mýtus, jazyk a kulturní antropologie* hovoří sám za sebe. Nejdříve několik zkrácených encyklopedických pojmů. Mýtus je symbolický příběh zachycující původní lidskou zkušenost v přírodě a v historii. Jazykem rozumíme nejen orgán v našich ústech, ale i vyjadřovací a dorozumívací prostředky znakové povahy. Kulturní antropologie je zase obor, který studuje původ a historii sociálních skupin (rozvíjeno především v USA) a také je to věda o člověku. Veškeré tyto pojmy souvisejí s člověkem a s jeho názory, náladami, přáními a představami. Ve zkratce je možno říci, že kniha pojednává o filozofii, jazykovědě a antropologii.

Kniha je rozdělena do čtyř kapitol, které si nyní trochu přiblížíme.

První z nich, jak napovídá název *Úvod do antropologie*, je uvedením do problematiky, seznámí čtenáře s vznikem a základním vývojem celého odvětví. Nalezeme zde vysvětlení základních pojmů.

Druhá kapitola, *Vývoj antropologie*, je už zaměřena do větší hloubky a čtenáři se zde dostane pohledu na celou společnost a její názory z antropologického hlediska v dějinných obdobích, jsou zde také kapitoly věnované významným myslitelům, případně celým názorovým proudům (např. *Konec evropského izolacionismu, Osvícenství, Montesquieu, Teorie matriarchátu, Funkcionalismus* atd.).

Třetí kapitola, *Člověk, jazyk a společnost*, je zaměřena na jazykovědu. Nalezeme zde např. vysvětlení původu jazyka, teorie z oblasti sémiotiky, symboliky a znakovosti, setkáme se zde i s interpretací kulturního štětu. Stejně jako v předchozí kapitole, i zde se objevují názory významných osobností dané problematiky.

Poslední kapitola, *Člověk, mýtus a náboženství*, je zaměřena především na filozofii, zvláště na filozofii náboženství. Nedílnou součástí této kapitoly jsou také mýty. Kniha kromě výše uvedených kapitol obsahuje také vybranou literaturu a rejstřík (spojení jmenného a věcného rejstříku).

Publikace je, jak už jsme se výše zmínili, zajímavým spojením několika vědních oborů: kulturní antropologie, jazykovědy a filozofie. Autor nejlépe popisuje právě kulturní antropologii, která je základem i pro zbylá témata, což ovšem vůbec není věcí na škodu. Je možno říci, že se jedná o stručný přehled toho nejdůležitějšího ze zmíněných problematik. Odborníkům se otevírá pohled na vzájemnou provázanost a specifčnost jednotlivých nauk, laik zase získá všeobecný základ, podaný jazykem, který je zbaven nudných a nesrozumitelných pojmů. Osobně bychom doporučili, aby si tuto publikaci přečetli všichni, kteří uvažují o studiu humanitních oborů, neboť takto snadno a zábavně získají všeobecný přehled.

Kniha je zajímavá i z toho hlediska, že hlavní téma, kulturní antropologie, byla vždy doménou spíše západu než východu. Autor se také snaží zasadit české myšlenkové proudy do světového kontextu. Velkou výhodou je i rejstřík, který umožní nalézt jednotlivá témata v jejich postupném vývoji, případně jména známých myslitelů ve spojení s jednotlivými problémy.

Mám pouze jedinou, formální připomínku. Byť je v knize mnoho odkazů na Romana Jakobsona, jeho publikace v literatuře chybí, což mne jako jazykovědce nutí prohlásit knihu pouze za skvělou a nikoliv za dokonalou.

Michal Skalka, Ostrava

Milan Hrdlička, *Předložky ve výuce češtiny jako cizího jazyka*, Nakladelství Karolinum, Univerzita Karlova v Praze, Praha 2000, 142 s.

Omawiana praca dotyczy problemów związanych z przyimkami w nauczaniu języka czeskiego jako obcego. Autor opracowania jest nie tylko językoznawcą, ale i praktykującym nauczycielem akademickim na Uniwersytecie Karola w Pradze. Warto dodać, że Uniwersytet Karola oprócz organizowania tzw. Letniej Szkoły Języka Czeskiego i prowadzenia pobytów stażowych młodych naukowców, którzy korzystają z dobrodziejstw praskiej uczelni przez jeden lub kilka semestrów, prowadzi również zajęcia dla studentów w ramach magisterskich studiów dziennych dla obcokrajowców w zakresie filologii czeskiej (filologia czeska dla obcokrajowców). Informacje te są o tyle istotne, iż zwracają uwagę na rozpiętość poziomów nauczania języka czeskiego, kierunków studiów oraz języków ojczystych studentów objętych nauczaniem, do których w trakcie nauki trzeba się odwołać. Uważam, że Autor uczący tak różnorodne grupy posiada doskonale rozeznanie w poruszanej w swej pracy problematyce.

Praca składa się ze wstępu, dziewięciu rozdziałów, zakończenia, aneksu i wykazu bibliograficznego wykorzystanej w pracy literatury oraz podręczników do nauki języka czeskiego jako obcego. Całość zamykają streszczenia w języku angielskim i niemieckim.

We *Wstępie* (s. 7–10) Autor przedstawia cel pracy, którym jest: zwrócenie uwagi na lingwistyczny i dydaktyczny dotąd niedostatecznie opracowany problem dydaktyki języka czeskiego jako obcego zarówno w płaszczyźnie ogólnej (teoretycznej), jak i praktycznej (aplikowanej), ze szczególnym uwzględnieniem przyimków: sformułowanie własnego sposobu opracowania i prezentacji przyimków w glottodydaktyce, tzn. wskazanie możliwego sposobu opracowania całości